

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **22 MRS. 2006**

J.nr.: 2004-1490-628
Sagsbehandler: PH/AMJ
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 46

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 510
Offentligt

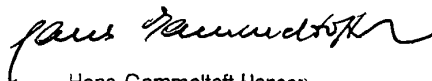
+ opfølgingsrapport

Vedrørende inspektion af Københavns Fængsler, Vestre Fængsel

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport(2) af dags dato vedrørende inspektionen den 9. og 10. juni 2004 af Københavns Fængsler, Vestre Fængsel.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Københavns Fængsler, de indsatte i Vestre Fængsel og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning nr. 2

Gammeltorv den 22 MRS. 2006
Journalnr. 2004-1490-628 PH

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 10. november 2005 afgav jeg en opfølgingsrapport vedrørende min inspektion den 9. og 10. juni 2004 af Københavns Fængsler, Vestre Fængsel. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

I den anledning har jeg modtaget en udtalelse af 13. februar 2006 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 12. december 2005 fra Københavns Fængsler. Direktoratet gengiver i sin udtalelse det som fængslet har anført.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.1. Generelt (Bygningsmæssige forhold mv.)

Jeg bad om underretning når der til sin tid var taget endeligt stilling til en ansøgning fra Københavns Fængsler om at få del i de midler der er afsat på flerårsaftalen til den fysiske sikkerhed i fængslerne, herunder vedrørende isolationsgården, som jeg gik ud fra at Københavns Fængsler nu havde sendt en indstilling om.

Fængslet og direktoratet har oplyst at fængslet den 5. december 2005 er kommet med en indstilling til direktoratet om overdækning af Nord- og Østfløjens gårdtursarealer, anlæggelse af et separat gårdtursareal til Sydfløjen og renovering af isolationsgårdtursarealet. Direktoratet har endnu ikke taget stilling hertil, men vil underrette mig når ansøgningen er færdigbehandlet.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne underretning.

Ad punkt 2.7. Besøgslokaler

Jeg gik ud fra at der ville ske en renovering af besøgsbygningen hurtigst muligt i 2006 og bad om underretning når denne renovering påbegyndtes.

Københavns Fængsler har oplyst at arbejdet med renovering af besøgsbygningen er under planlægning og forventes påbegyndt i løbet af 1. kvartal 2006. Direktoratet har oplyst at direktoratet vil underrette mig når renoveringen påbegyndes.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne underretning.

Ad punkt 2.13. Butik

Jeg bad om at den underretning som jeg tidligere havde bedt fængslet om for så vidt angår renoveringen af besøgsbygningen, indeholdt en nærmere angivelse af hvad pengene fra butiksoverskuddet var eller ville blive anvendt til. Endvidere bad jeg om en kopi af en skrivelse af 19. marts 2003 som der var henvist til vedrørende anvendelse af overskud.

Københavns Fængsler har oplyst at pengene fra butiksoverskuddet skulle have været brugt til indkøb af legetøj i forbindelse med indretningen af et familierum, udsmykning og diverse forbedringer, men at talsmændene på et butiksoverskudsmøde den 3. august 2005 imidlertid endeligt meddelte at man ikke længere ønskede at bidrage økonomisk til de planlagte forbedringer. Der vil derfor ikke blive anvendt midler fra butikskontoen i forbindelse med renoveringen af besøgsbygningen.

Direktoratet har vedlagt kopi af skrivelsen af 19. marts 2003 (som omhandler nye retningslinjer for institutionernes opgørelse og anvendelse af overskud fra salg af varer til de indsatte).

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af den nævnte skrivelse.

Ad punkt 3.2. Undervisning

Københavns Fængsler havde påklaget en afgørelse fra Københavns Kommune (Folkedomsretten) om ikke længere at yde tilskud til undervisning på fængslet. Jeg bad om underretning om resultatet af klageudvalgets behandling af fængslets klage.

Københavns Fængsler har oplyst at klageudvalget endnu ikke har truffet afgørelse, men at fængslet har fået udvalgets sekretariats indstilling til partshøring. Direktoratet har oplyst at direktoratet vil underrette mig når der er truffet afgørelse i sagen.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne underretning.

Ad punkt 3.3. Fritid

Jeg bad om underretning når status for hele år 2005 for Københavns Fængsler forelå.

Københavns Fængsler har oplyst at status for hele 2005 forventes opgjort i februar/marts 2006. Direktoratet har oplyst at direktoratet vil sende denne status når den foreligger.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer modtagelsen heraf.

Ad punkt 3.4. Fællesskab

Jeg tilkendegav at jeg fortsat afventede underretning om direktoratets godkendelse af Københavns Fængsleres regler for fællesskab.

Københavns Fængsler har oplyst at fængslet er ved at udarbejde husordener for hele fængslet, og at bestemmelser om fællesskab fastsættes i forbindelse hermed. Fængslet har i udtalelsen oplyst at bestemmelser om fællesskab forventedes fremsendt til direktoratet i begyndelsen af 2006, men fængslet har efterfølgende over for direktoratet oplyst at de først forventes fremsendt i juni 2006. Direktoratet har herefter i

brev af 6. marts 2006 oplyst at direktoratet herefter forventer at orientere mig om sagens status i midten af juli måned 2006.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer således fortsat underretning om direktoratets stillingtagen til Københavns Fængslers fællesskabsregler når de foreligger.

Ad punkt 5.1.2. Forskelsbehandling

Det fremgår af varetægtsbekendtgørelsens § 29, stk. 3, og straffuldbyrdelseslovens § 43, stk. 3, at de indsatte har ret til dagligt at tilbringe mindst én time i fri luft, medmindre dette vil være uforeneligt med institutionens varetagelse af sikkerhedsmæssige hensyn, eller den indsatte er anbragt i sikringscelle. Jeg tilkendegav at de indsatte sådan som jeg læser bestemmelserne, har ret til at tilbringe mindst én time dagligt i frisk luft alle ugens dage uanset om der på nogle dage gives yderligere adgang til frisk luft, og ret til ophold udendørs i mindst en time før de lukkes ind igen. Jeg anmodede direktoratet om at oplyse hvorvidt det var korrekt forstået. I givet fald bad jeg direktoratet om at oplyse om det var i overensstemmelse med bestemmelserne at gårdturstiden var fastsat til en time inklusiv ud- og indlukning. Jeg bad i den forbindelse Københavns Fængsler om at oplyse nærmere om proceduren i forbindelse med ud- og indlukning af de indsatte, herunder hvor lang tid det varer.

Københavns Fængsler og direktoratet har tilsluttet sig min forståelse af bestemmelserne. Direktoratet har anført at direktoratet således er enig i at de indsatte har ret til en times frisk luft sådan at de indsatte rent faktisk opholder sig en time udendørs.

Københavns Fængsler har videre oplyst at personalet i Nord- og Østfløjen er meget opmærksomt på at de indsatte har krav på en effektiv time på gårdtursarealet. Hvis man bliver forsinket ved udlukning, vil der derfor blive kompenseret ved indlukning.

Københavns Fængsler har videre oplyst at forsinkelser hænger sammen med dels at gårdturskapaciteten er udnyttet til det yderste, dels at der nu er indført skærpet sikkerhed, fx detektorkarmundersøgelse ved gårdtur, og dels at der konkret kan ske for-

sinkelser på grund af pludseligt opståede situationer ved ind- og udlukning, herunder også at de indsatte ikke følger personalets anvisninger.

For så vidt angår Sydfløjen har fængslet oplyst at logistiske grunde i den seneste tid har medført at indsatte i denne fløj ikke har haft en effektiv time på gårdtursarealet. Det skyldes at indsatte i Sydfløjen afvikler gårdtur på Nordfløjens gårdtursareal. Københavns Fængsler har oplyst at fængslet imidlertid nu lukker ud til gårdtur tidligere, så også de indsatte i denne fløj sikres en effektiv times gårdtur. Fængslet har i den forbindelse henvist til ansøgningen om anlæggelse af et separat gårdtursareal til Sydfløjen som vil afhjælpe de logistiske problemer betydeligt og generelt forbedre gårdturskapaciteten – med bemærkning om at fængslet anser det for særdeles vigtigt da gårdturskapaciteten er udnyttet til det yderste.

Københavns Fængsler har videre oplyst at de indsatte i Vestre Hospital og i afdelingen for negativt stærke indsatte (Vest 1) dagligt har mulighed for at tilbringe en effektiv time hver dag i fri luft.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5.1.3.1. Begrænsning i muligheden for at deltage i fælles aktiviteter på grund af talsmandshvervet

I anledning af min antagelse i rapporten om at jeg gik ud fra at afsnittet i de interne regler af juli 2001 vedrørende de indsatte som angav at talsmændene kun kan mødes én lørdag hver måned, var eller ville blive slettet, har Københavns Fængsler oplyst at afsnittet er tilrettet. Det fremgår således nu at talsmændene kan mødes hver lørdag mellem kl. 12.30 og 14.00. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7. Vold og trusler

Jeg bad om kopi af Københavns Fængslers voldsforebyggelsesplan.

Københavns Fængsler har i den anledning vedlagt kopi af fængslets brev af 29. september 2005 med bilag til direktoratet. Bilag 3 til brevet er en oversigt over initiativer mv. med henblik på forebyggelse af vold og trusler på Københavns Fængsler.

Jeg har noteret mig indholdet af dette brev og bilagene hertil.

Ad punkt 9. Forsorgsarbejde

Direktoratet havde oplyst at fængslet i forlængelse af strukturevalueringen havde arbejdet med en opgavebeskrivelse for fængselsfunktionærer som direktoratet aktuelt var ved at vurdere. Direktoratet havde videre anført at direktoratet vurderede fængslets beskrivelse som et vigtigt arbejdsredskab, men umiddelbart mente at der kunne være behov for yderligere tiltag med hensyn til arbejdsfordelingen mellem fængselsfunktionærer og socialrådgivere. En tilbagemelding herom til fængslet forventedes afsendt snarest. Jeg bad om underretning om denne tilbagemelding.

Direktoratet har indledningsvist oplyst at resultatkontraktkonceptet blev revideret i 2004, og at der derfor ikke indgik faglige mål i resultatkontrakterne for 2004.

Direktoratet har videre oplyst at direktoratet i oktober 2005 gav fængslet en telefonisk tilbagemelding på opgavebeskrivelsen for fængselsfunktionærer svarende til det som blev oplyst over for mig i direktoratets udtalelse af 30. august 2005. Direktoratet har oplyst at Københavns Fængsler i forbindelse med denne tilbagemelding udtrykte ønske om at udskyde drøftelsen af eventuelle mål i resultatkontrakten for 2006 til januar 2006 frem for at drøfte disse ved kontraktforhandlingerne. Spørgsmålet om hvorvidt det vil være relevant at udarbejde et lokalt mål om forsorgsopgaver ville således blive drøftet i den forbindelse – dog først i februar 2006.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om resultatet af disse drøftelser.

Ad punkt 12. Bøger og aviser

I direktoratets tidligere udtalelse af 7. november 2005 oplyste direktoratet bl.a. at direktoratet i mail af 3. oktober 2005 til Københavns Fængsler havde tilkendegivet at der her og nu burde indkøbes en udenlandsk (engelsksproget) avis, og at udgiftsniveauet ved senere indkøb af to udenlandske aviser skulle drøftes ved de kommende kontraktsforhandlinger med fængslet med henblik på at en ordning med to udenlandske aviser pr. fløj, kunne træde i kraft den 1. januar 2006. Direktoratet oplyste endvidere at Københavns Fængsler over for direktoratet den 3. oktober 2005 havde oplyst at fængslet snarest ville indkøbe en engelsksproget avis. Direktoratet havde herefter tilkendegivet at det er direktoratets opfattelse at den nu eksisterende ordning med en engelsksproget og (som hidtil) en tyrkisk avis pr. fløj, er en acceptabel løsning, men direktoratet forudsatte at Københavns Fængsler fandt økonomi til at indkøbe endnu en udenlandsk avis i 2006.

Med den bemærkning at jeg ligesom direktoratet gik ud fra at fængslet nu havde både en tyrkisk og en engelsksproget avis på hver fløj, noterede jeg mig det oplyste. Jeg bad om underretning om hvad der videre skete med hensyn til indkøb af yderligere en udenlandsk avis i 2006.

Københavns Fængsler har oplyst at der indkøbes to udenlandske aviser til de indsatte. Fængslet havde allerede tegnet abonnement på The Times og ville pr. 1. januar 2006 tillige få leveret Le Monde. The Times leveres seks dage om ugen og Le Monde alle ugens dage. For begge aviser gælder at de leveres i et eksemplar til hver afdeling, bortset fra Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel og afdelingen for negativt stærke indsatte. Københavns Fængsler har henvist til at der på disse afdelinger meget ofte ikke er behov for udenlandske aviser, og at det derfor vedrørende disse afdelinger er besluttet at indkøbe udenlandske aviser efter behov. Københavns Fængsler har

oplyst at aviser på fransk og engelsk efter fængslets opfattelse vil dække bredere end alternative sprog.

Fængslet har videre oplyst at de indsatte af afdelingerne er informeret om ordningen, og at information herom vil komme til at fremgå af de husordener som fængslet er i færd med at udfærdige.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger med bemærkning om at fængslet over for direktoratet telefonisk har oplyst at fængslet fortsat lejlighedsvis modtager gratis tyrkiske aviser.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad endvidere om underretning om resultatet af fængslets overvejelser med hensyn til hvordan de indsatte skal gøres bekendt med adgangen til at låne danske nyhedsformidlende aviser.

Direktoratet har oplyst at Københavns Fængsler telefonisk den 6. januar 2006 over for direktoratet har oplyst at information herom vil ske i de husordener som er under udarbejdelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 15. Mad udefra

Direktoratet havde anmodet fængslet om at sørge for at der fastsættes retningslinjer, hvorefter der gives de indsatte en generel mulighed for med jævne mellemrum gennem Københavns Fængsler at købe mad uden for institutionen. Jeg bad om underretning når de nævnte retningslinjer var fastsat.

Københavns Fængsler har i den anledning anført følgende:

”...

Fængslet finder fortsat, at sikkerhedsmæssige, praktiske og administrative hensyn, sammenholdt med fængslets tidligere erfaringer, klart taler imod en obligatorisk regel om, at der med jævne mellemrum skal være mulighed for gennem arresthuset at købe mad udefra. Fængslet må imidlertid tage direktoratets holdning til efterretning.

Fængslet har dog indstillet til direktoratet, at det overvejes, om man alternativt til denne ordning kunne indføre menuvalgmulighed i fængslet således, at fængslets køkken giver mulighed for, at de indsatte med jævne mellemrum kan vælge fx burgere eller lignende fra fængslets køkken i stedet for den almindelige menu. Fængslet afventer direktoratets tilbagemelding herpå, forinden eventuelle retningslinier for indkøb af mad udefra udarbejdes.”

Direktoratet har oplyst at spørgsmålet har været drøftet med Københavns Fængsler og er taget op i direktoratets faglige gruppe for levnedsmidler, samt at det på baggrund heraf blev besluttet at udarbejde en forsøgsbeskrivelse med menuvalgmulighed i Københavns Fængsler. I sagen vedrørende min inspektion af Arrestafdelingen i Politigårdens Fængsel har direktoratet i en udtalelse af 2. marts 2006 oplyst at direktoratet efter anmodning herom har modtaget et forslag fra Københavns Fængsler til en konkret udformning af ordningen med henblik på at en forsøgsordning kan iværksættes fra 1. april 2006 og op til seks måneder derefter, og at direktoratet snarest vil afgøre om det kan godkendes som alternativ til at købe mad udefra. Direktoratet har samtidig bemærket at direktoratet ikke i den periode hvor ansøgningen behandles, har pålagt fængslet at etablere en ordning hvorefter de indsatte får adgang til at købe mad udefra.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder direktoratet om at orientere mig om hvad der videre sker vedrørende dette spørgsmål. Hvis ordningen kan godkendes, beder jeg samtidig om en nærmere beskrivelse af ordningen.

Ad punkt 18.1.6. Kompetence mv.

Københavns Fængsler havde oplyst at beslutningen om anvendelse af håndjern i alle de (i alt fire) tilfælde hvor underretning (først) skete efter anvendelsen, blev truffet af personer som var bemyndiget hertil. Jeg noterede mig det oplyste, men anmodede fængslet om at oplyse hvorfor der så var givet underretning i sagerne til en anden (kompetent) person.

Københavns Fængsler har oplyst at underretningen i de nævnte sager ikke er sket som led i en formaliseret underretningsprocedure, men alene med henblik på at orientere den pågældende afdeling. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 18.1.9. Klagevejledning

Direktoratet havde oplyst at blanketten i klientsystemet ville blive ændret ved en kommende revision af dette system således at den også i sin fulde ordlyd kan anvendes i sager vedrørende varetægtsarrestanter. Jeg noterede mig det oplyste om denne ændring og bad om underretning når ændringen var gennemført.

Direktoratet har oplyst at direktoratet vil orientere mig når ændringen er gennemført.

Jeg afventer denne orientering.

Ad punkt 18.2.6. Lægetilsyn

Jeg bad om muligt fængslet om at oplyse hvorfor tilsyn ved sygeplejerske i et konkret tilfælde først fandt sted efter 1½ time.

Københavns Fængsler har oplyst at fængslet på grund af den tid der er forløbet fra hændelsen, ikke kan rekonstruere forløbet, og at spørgsmålet derfor ikke kan besvares. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 18.3.10. Ophør og varighed

Jeg noterede mig det oplyste om anvendelse af observationsceller til almindelig belægning og gik herefter ud fra at Københavns Fængsler fremover ikke ville anvende observationsceller til almindelig belægning uden tilladelse hertil fra direktoratets side.

Københavns Fængsler har oplyst at fængslet har drøftet spørgsmålet om kortvarig anvendelse af observationsceller til belægning af nødretslignende grunde ved akut belægningspres. Fængslet har oplyst at fængslet afventer nærmere forholdsordre fra direktoratet.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har modtaget en ansøgning fra fængslet som er under behandling.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om resultatet af direktoratets behandling af denne ansøgning.

Ad punkt 18.4.9. Lægetilkald og lægetilsyn

Om et konkret tilfælde havde fængslet oplyst at der beklageligvis hverken var tilsyn ved sygeplejerske eller læge. I rapporten om dette tilfælde er det anført at der skete lægetilkald den 7. april 2004 kl. 18.00, og at der blev foretaget "lægetilsyn" på samme tidspunkt. I rubrikken til gengivelse af lægens bemærkninger er et notat om tilsyn ved sygeplejerske.

Jeg anmodede Københavns Fængsler om at oplyse nærmere om denne uoverensstemmelse mellem rapportens udvisende og det som Københavns Fængsler nu havde oplyst om at der ikke var tilsyn ved sygeplejerske.

Københavns Fængsler har oplyst at uoverensstemmelsen skyldes en indtastningsfejl (for så vidt angår det i rapporten anførte om at der var lægetilsyn den 7. april 2004, kl. 18.00). Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

19. Opfølgning

Jeg afventer underretning vedrørende nærmere angivne forhold, jf. ovenfor.

20. Underretning

Denne rapport sendes til Københavns Fængsler, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i Københavns Fængsler.

Hans Gammeltoft-Hansen